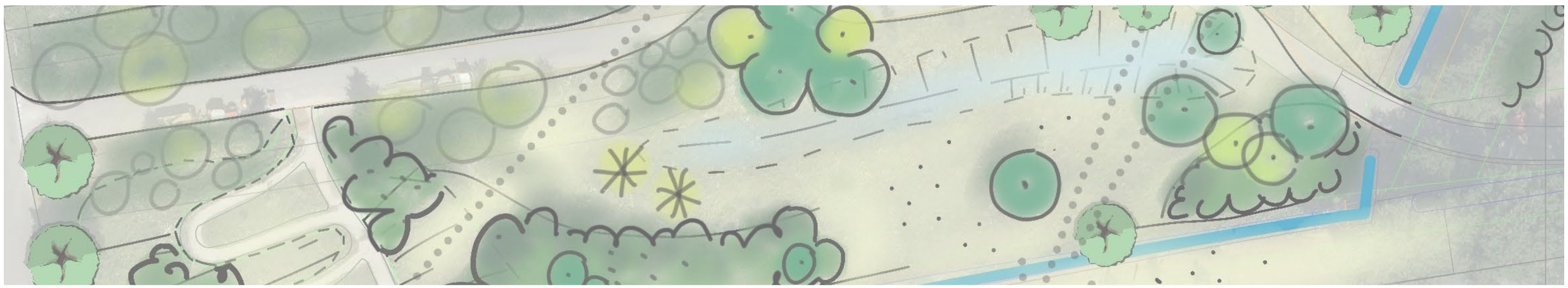
maashorst

Landschappelijke inpassing Park Maashorst - kamer 4 Uden

17 maart 2025

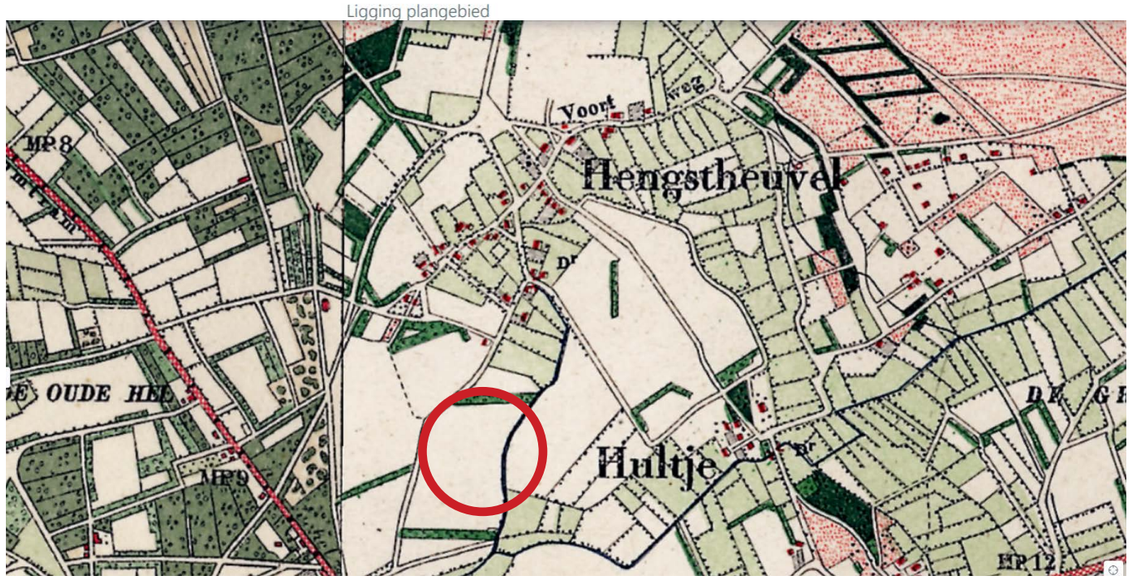
Landschappelijke inpassing Park Maashorst - kamer 4 Uden

ligging plangebied

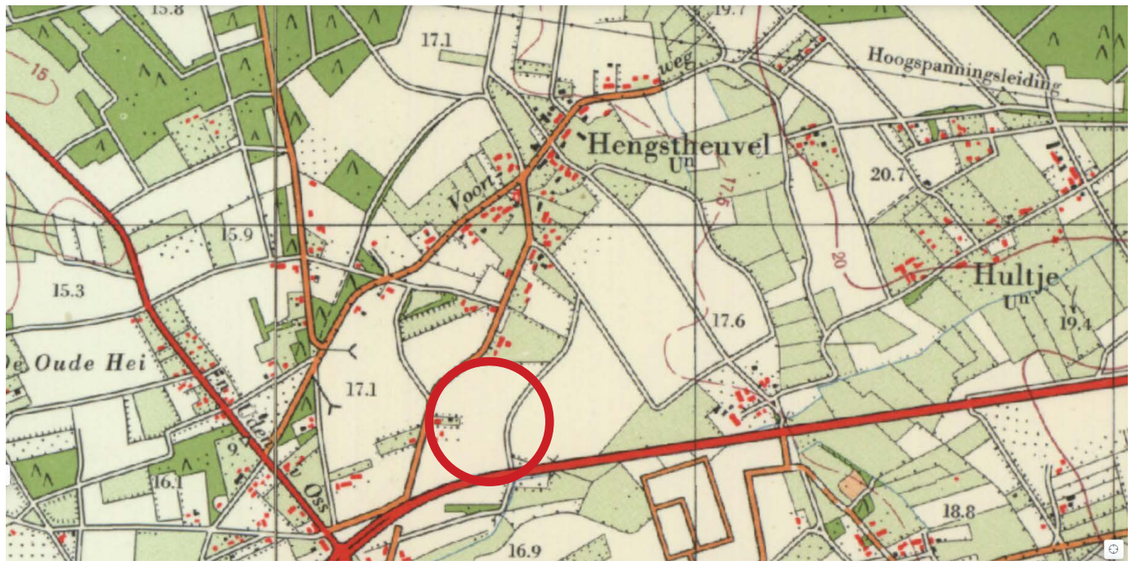

Ligging plangebied

kaartanalyse

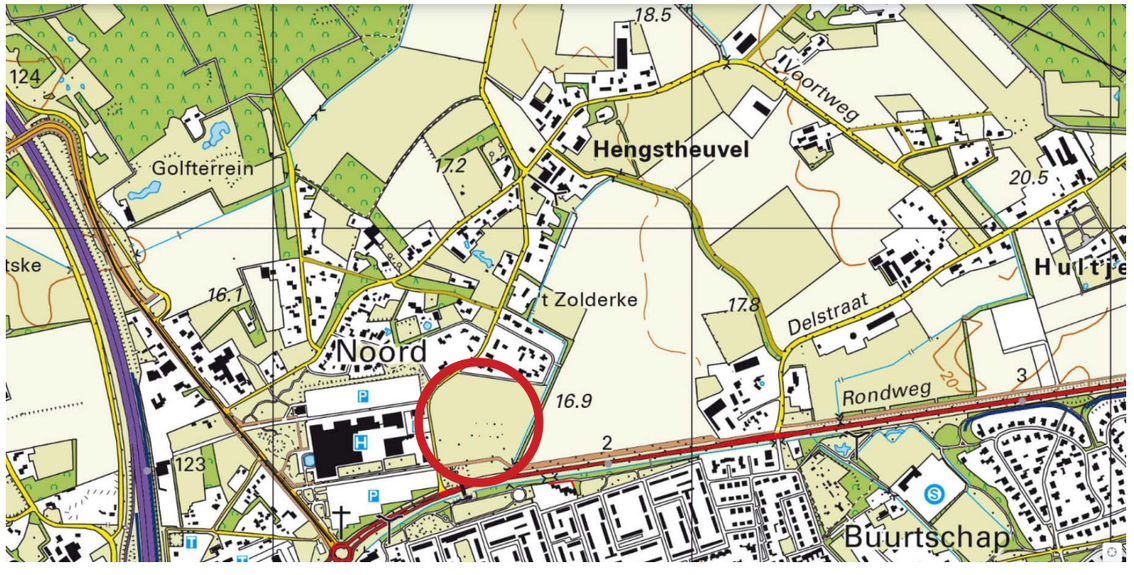
1920

1970

1990

2023

Landschappelijke inpassing Park Maashorst - kamer 4 Uden

landschapsbeleid gemeente Maashorst

Kamer 4 Park Maashorst

LEGENDA

- Geologische breuken
- Historische (open) akkers beschermen
- Lijnvormig landschapselement aanplanten; Houtsingel, houtwal of struweelhaag.
- Bosje aanplanten
- Bebouwingcluster versterken met erfbeplanting
- Wijstgronden beschermen

Afbeelding 66: Visiekaart Hengstheuvel. (Kansen zijn indicatief getekend en geven richting bij de nadere invulling)

kaart is afkomstig uit landschapsbeleidsplan in uitvoering januari 2025

Kamer 4 van Park Maashorst grenst tegen het deelgebied Hengstheuvel in het landschapsbeleid (in uitvoering). Voorheen was het gebied van kamer 4 ook onderdeel van Hengstheuvel waardoor dit deelgebied van toepassing is.

Identiteit van Hengstheuvel:
Relatief besloten kampenlandschap met oude buurtschappen, kronkelwegen en akkercomplexen. Doorsneden door twee breuklijnen met kenmerkende wijstgronden op de overgang van Uden naar De Maashorst

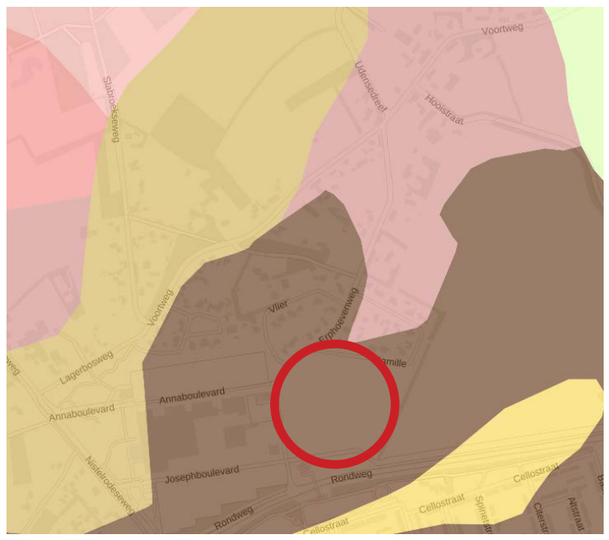
Visie:
Historische (open) akkers open houden. Bebouwingscluster versterken met erfbeplanting. Randzone van De Maashorst inrichten met stapstenen.

Landschappelijke inpassing Park Maashorst - kamer 4 Uden

Landschappelijke analyse

Aan de noordzijde van Uden, tussen natuurgebied de Maashorst en Uden ligt Park Maashorst. Deze nieuwe wijk is in fases gebouw, opgedeeld in kamers. Kamer 1, 2 en 3 zijn inmiddels gebouwd. Kamer 4 is het rood omkaderde plangebied en ligt het meest zuidelijk, tegen Uden aan.

Analyse plangebied
ten oosten -- agrarische akkergrond met een buffer van een houtsingel
De flinke houtsingel naast een A-watergang aan de oostzijde vormt een duidelijke begrenzing van het plan. Tevens vormt het een sterke landschappelijke structuur voor de omgeving. De houtsingel bestaat grotendeels uit eikenbomen en is daarom eerder een bomenrij dan een houtsingel. Op veel plekken is veel doorzicht door het ontbreken van de struiklaag. De struiklaag biedt meer variatie ten gunste van de biodiversiteit.

ten noorden -- kamer 2 en 3 en hierboven buurtschap Hengstheuvel
Het buurtschap Hengstheuvel aan de noordzijde van het gebied Park Maashorst is organisch gegroeid vanaf 1900-1920 en is tot de jaren '90 weinig veranderd. Hengstheuvel is een waardevol buurtschap met veel landschappelijke kwaliteiten. Kleinschalige landschapselementen die hier zoal voorkomen zijn bomenrijen, hagen, struwelen, groene erven met fruitbomen, hagen en solitaire erfbomen. Het uitgangspunt voor de ontwikkeling van Park Maashorst is deze sterk groene uitstraling door te zetten door brede en lommerijke groenstructuren te ontwikkelen. De aanhechting van de nieuwe wijk is middels organische weg- en kavelstructuren, passend binnen de maat en schaal van Hengstheuvel.

ten westen -- ziekenhuis Bernhoven
het ziekenhuiscomplex is van grote schaal en ter hoogte van kamer 4 gescheiden door de Erphoevenweg. Ten westen van het ziekenhuis is een groot natuurlijk park gerealiseerd met schrale zandbodem bestaande uit heide, dennen en bloemrijk gras. De natuurlijke sfeer is doorgezet in de parkeerplaatsen ten noorden en zuiden van het ziekenhuis waardoor de bosrijke ligging voelbaar is. De parkeerplaats van Bernhoven is aan de rondweg voorzien van een groenbuffer bestaande uit eveneens bosrijke beplanting, passend binnen de ligging aan de rand van de Maashorst.

ten zuiden -- de rondweg
De rondweg is voorzien van witte abelen, kenmerkend aan de witte stammen. De populieren naderen het einde van hun looptijd op deze locatie en worden in fases vervangen door een mix van eik, den, linde en zwarte berk.

Bodemkaart
Kamer 4 en een groot deel van de omgeving ligt op dikke eerdgronden (donkerbruine kleur). Hier is door jarenlange potstalmest verwerking een goede dikke humuslaag ontstaan. Hulstheuvel, waar de bewoning plaatsvond ligt op laarpodzolgrond (roze kleur), een bodemtype dat vaak voorkomt in oude ontginningen. Ter plaatse van de landschappelijke inpassing is het sterk verschraald.

Landschappelijke inpassing Park Maashorst - kamer 4 Uden

Huidige situatie

Landschappelijke inpassing Park Maashorst - kamer 4 Uden

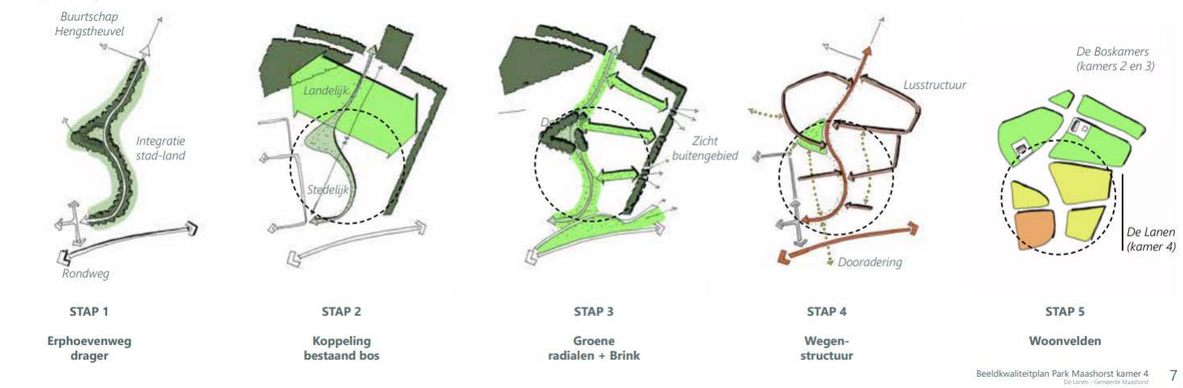
Huidige situatie

Landschappelijke inpassing Park Maashorst - kamer 4 Uden

Ruimtelijk casco

Weergave van de stad-land integratie van Park Maashorst
De overgang van natuurgebied de Maashorst naar landelijk gelegen Hulstheuvel naar het meer stedelijke Uden wordt gerealiseerd middels de ontwikkeling van Park Maashorst. De centraal gelegen Erphoevenweg is de ruggengraad met daarop een aantal groenradialen en lusstructuren die een koppeling vormen met de bestaande groenstructuren en relatie leggen met het buitengebied.

(uit: beeldkwaliteitsplan Park Maashorst Kamer 4)

Visie

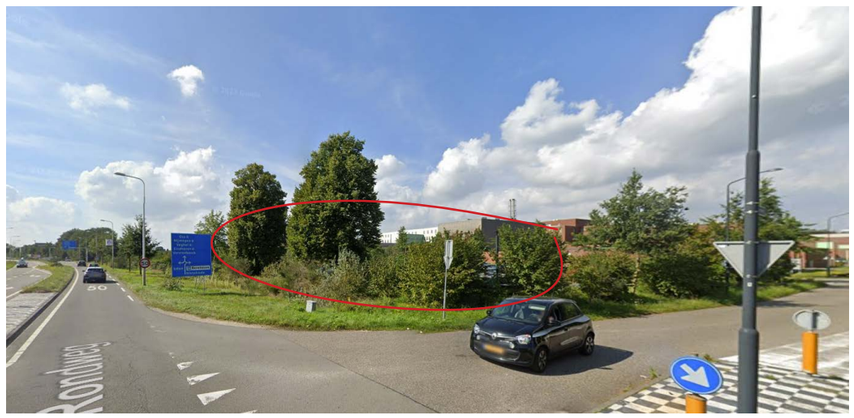

A: de landschappelijke rand van het ziekenhuisterrein doortrekken richting het oosten. Een aantrekkelijke bosrijke buffer realiseren die zorgt voor herkenning van de wijk.

B. Naast de landschappelijke rand (A) en het talud van de voetgangersbrug blijft nog een deel over dat de overgang vormt tussen de rand en de wijk. Dit deel voorzien van solitaire bomen van de 1e grootte, bloemrijk gras in sferen zoals toegepast bij het ziekenhuisterrein.

C. de bestaande houtwal / bomenrij is een goede landschappelijke structuurdrager. Echter liggen er wel kansen om de houtwal ecologisch waardevoller te maken door een gevarieerde struiklaag aan te brengen.

Aanwezige landschappelijke rand (rood omcirkelt) bij parkeerplaats ziekenhuis is het streefbeeld van de zone ten zuiden van kamer 4.

Landschappelijke inpassing Park Maashorst - kamer 4 Uden

Ontwerp Landschappelijke inpassing
schaal: 1:500 op A3
maart 2025

bestaande bomen

solitaire bomen

verlaging maaiveld

voetgangersbrug

struweel

boomgroep

lommerrijk groen Erphoevenweg

solitaire heesters

Landschappelijke inpassing Park Maashorst - kamer 4 Uden

Toelichting en soorten per onderdeel bij landschappelijke inpassing Park Maashorst

1. Groen aan Erphoevenweg
Het groen aan de Erphoeveweg krijgt een bosrijke uitstraling voorzien van bomen als den, eik, linde en een gevarieerde struiklaag. Vanaf de brug is een zichtlijn naar de wijk waardoor onderbrekingen zijn in de structuur aan de zuidzijde. Omdat dit onderdeel is van de stedelijke ontwikkeling wordt dit niet meegenomen in de compensatie.

2. Solitaire bomen en boomgroepen
op een tweetal plekken worden boomgroepen aangebracht. Het zijn bomen van verschillende grootte en groeikracht, waardoor een gevarieerd beeld ontstaat. Doordat ze samen opgroeien hebben ze veel voordelen van elkaar in luwte en fel zonlicht. Naast de boomgroepen worden er ook 5 solitaire bomen aangebracht. De gekozen soorten zijn zowel esthetisch als ecologisch interessant.

Boomgroepen	
soort	**aantal**
Quercus robur - zomereik	2
Titia cordata - winterlinde	3
Pinus sylvestris - grove den 3	3
maatvoering: 16-18	
Solitaire bomen	
soort	**aantal**
Tilia platyphyllos - zomerlinde (beveerd)	3
Castanea sativa - tamme kastanje (hoogstam)	2
maatvoering: 16-18	

3. Bosplantsoen met bomen
dit bosplantsoen is de doorzetting van het groen aan de rand van parkeerplaats Bernhoven. Gedeeltelijk staat het bosplantsoen op de grondwal van de voetgangersbrug. Het bosplantsoen bestaat grotendeels uit struiken met een enkele boomvormer. De toegepaste soorten zijn inheems.

Boomvormers in bosplantsoen	
soort	**aantal**
Quercus robur - zomereik	2
Pinus sylvestris - grove den 3	3
Sorbus aucuparia - lijsterbes	1
maatvoering: 16-18	
struikvormers in bosplantsoen	
soort	**aantal**
Frangula alnus - vuilboom	20%
Crataegus monogyna - meidoorn	15%
Genista anglica - stekelbrem	5%
Euonymus europaeus - kardinaalsmuts	20%
Viburnum opulus - gelderse roos	10%
Cornus mas - geel kornoelje	25%
Rosa rubiginosa - egelantier	5%
maatvoering: 80-100	
plantafstand: 1.25 x 1.25	
oppervlakte: 1800m2	

4. Solitaire heesters
in het bloemrijk gras worden enkele solitaire heesters geplaatst ter afwisseling van bomen en bosplantsoen.

Solitaire heesters	
soort	**aantal**
Cornus mas	3
Crateagus monogyna	2
maatvoering: 150-175	
plantafstand: 3.00 x 3.00	

Landschappelijke inpassing Park Maashorst - kamer 4 Uden

Toelichting en soorten per onderdeel bij landschappelijke inpassing Park Maashorst

5. Singel oostzijde verbeteren (waarbij rekening gehouden dient te worden met de twee dassenburchten in de singel)
om een gevarieerd en ecologisch meer waardevolle houtsingel te ontwikkelen wordt een struiklaag ontwikkeld. Naast aanplant zal ook dunning van huidige singel plaats moeten vinden zodat meer licht op de bodem komt. De struiklaag bestaat uit bosplantsoen waarbij enkele soorten kunnen uitgroeien tot boomvormers:

Struiklaag singel	
soort	**aantal**
Tilia platyphyllos - zomerlinde	10%
Carpinus betulus - haagbeuk	20%
Frangula alnus - vuilboom	25%
Crataegus monogyna - meidoorn	20%
Cornus mas - geel kornoelje	10%
Viburnum opulus - gelderse roos	15%
maatvoering: 80-100	
plantafstand: 1.25 x 1.25	
oppervlakte: 859m2	

6. Bloemrijk gras
Ten tijde van de ontwikkeling van het ziekenhuisterrein is dit gebied ook meegenomen voor het ontwikkelen van een divers en bloemrijk gras. Het huidige extensief/bloemrijk gras heeft veel waarde door: schrale toplaag, aanwezige zadenbank en luchtdoorlatendheid. Deze waarden dienen tijdens de werkzaamheden beschermd te worden door:

- verdichting: voorkomen van groot materieel en het toepassen van rijplaten wanneer dit noodzakelijk is voor de werkzaamheden.
- schrale toplaag en zadenbank: tijdens het planten niet spitten of frezen en na planten schrale toplaag van 10 cm terugbrengen.

bloemrijk gras	
oppervlakte: 3100m2	

Beheer en onderhoud landschappelijke elementen

Onderhoudswerkzaamheden waarbij nesten en rustplaatsen beschadigd kunnen worden dienen buiten het broedseizoen plaats te vinden. Grofweg wordt de periode tussen 15 maart en 15 juli aangehouden, maar afhankelijk van soort en weersomstandigheden kan deze periode anders zijn.

Beheer eerste groeiseizoen

- water geven

belangrijk is gedurende het groeiseizoen nieuwe bomen en beplanting water te geven naar behoefte. Bomen en beplanting die verder van de weg staan dienen handmatig te worden voorzien van water vanwege het voorkomen van verdichting van het terrein.
Water geven is noodzakelijk in zowel het 1e als het 2e groeiseizoen afhankelijk van behoefte en weersomstandigheden. Door de gietranden bij de grotere bomen (16-18) zal het water optimaal benut worden.

- inboet

na het eerste groeiseizoen wordt bepaald welke beplanting ingeboet moet worden. Inboet wordt bepaald op moment dat er nog blad aanwezig is, zodat de inboet goed zichtbaar is. Deze beplanting wordt verwijderd en duidelijk gedocumenteerd zodat in het zelfde plantseizoen weer nieuwe planten op de juiste plek geplant worden.

- onkruidbeheersing

het is belangrijk dat ongewenste kruiden niet de nieuwe beplanting overwoekerd. Gedurende de eerste 2 groeiseizoenen kunnen evenuteel grotere en ongewenste kruiden verwijderd worden door maaien.

Boomgroepen en solitaire bomen

de grotere aanplant (16-18) wordt voorzien zowel boompalen als gietranden om de bomen een goede start te geven.

- Eens per 3 jaar begeleidingssnoei toepassen
- Na een aantal jaar (3-5) de gietranden en boompalen verwijderen

Bosplantsoen, struweel en singelbeplanting

het beheer van de struweelhaag (onderdeel 5) heeft als doel een grotere diversiteit en structuur in leeftijd te realiseren. Ook het nieuw te planten bosplantsoen zal op eenzelfde manier onderhouden worden, maar dan pas na 3-5 jaar.

- systeem van wijkers en blijvers: het zorgen voor voldoende ruimte en licht om meer soorten de kans te geven te kunnen groeien. Snelgroeiende soorten worden hierbij gesnoeid zodat langzaam groeiende soorten kunnen uitgroeien. Bij de huidige singel worden de eiken gedeeltelijk vervangen door meer variatie in soorten.
- eens per 3-5 jaar wordt 1/5 deel van de beplanting (struikvormers) afgezet (vlak boven de grond afzagen) of uitsnoeien (grotere stammen verwijderen en kleinere laten staan). Dit zal jaarlijks herhaalt worden om de gehele beplanting in 5 jaar te verjongen
- bij de nieuwe boomvormers in het bosplantsoen wordt begeleidingssnoei toegepast
- perceelsgrenzen worden jaarlijks vrijgesnoeid. Bij de singel wordt de buitenste rand jaarlijks gesnoeid ter voorkomen van overhangend groen op het naastliggende perceel.
- het gesnoeide hout en eventuele stammen kunnen blijven liggen op rillen in de beplanting. Dit dode hout zorgt voor een hogere ecologische waarde.

Bloemrijk gras

het bloemrijk gras wordt extensief beheerd: 1 á 2x per jaar gefaseerd maaien en afvoeren. Met deze maatregel wordt de schrale bodem verder verschraald.
Door het gras gefaseerd te maaien ontstaat veel variatie op een klein stukje. Dit komt ten goede van de biodiversiteit.